

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 547/2018
07.06.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Радослава Петровића, Миролјуба Томића и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Олгицом Козлов, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела одавање службене тајне из члана 369. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Зденке Кричковић и окривљеног АА лично, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 181/15 од 04.09.2017. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1119/17 од 14.12.2017. године, у седници већа одржаној 07.06.2018. године, једногласно је, донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 181/15 од 04.09.2017. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1119/17 од 14.12.2017. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) и тачка 9) Законика о кривичном поступку, те члана 439. тачка 1), тачка 2) и тачка 3) ЗКП, док се у преосталом делу исти захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољен, захтев за заштиту законитости окривљеног АА, поднет лично, против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 181/15 од 04.09.2017. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1119/17 од 14.12.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 181/15 од 04.09.2017. године окривљени АА оглашен је кривим због извршеног кривичног дела одавање службене тајне из члана 369. став 1. КЗ за које му је суд изрекао условну осуду тако што му је утврдио казну затвора у трајању од осам месеци која се неће извршити уколико окривљени у року провере од две године, по правноснажности пресуде, не изврши ново кривично дело, те је обавезан да суду накнади трошкове паушала, као у изреци пресуде, док трошкова поступка није било.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1119/17 од 14.12.2017. године, одбијене су, као неосноване, жалбе окривљеног и његовог браниоца, те жалба Вишег јавног тужиоца у Новом Саду а пресуда Вишег суда у Новом Саду К 181/15 од 04.09.2017. године, је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости су поднели:

- Бранилац окривљеног АА, адвокат Зденка Кричковић, због повреда закона из члана 485. став 1. тачка 1) и став 2. ЗКП, повреде кривичног закона из члана 439. став 1. тачка 1), тачка 2) и тачка 3) ЗКП, битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и тачка 9) и став 2. тачка 1) и тачка 2) ЗКП у вези са одредбом члана 13. и 68. став 1. тачка 3) и 4) ЗКП, уз предлог Врховном касационом суду да „усвоји поднети захтев, те да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновно суђење са налогом да окривљеног ослободи од оптужбе или да поступак обустави због наступања апсолутне застарелости или да побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи, јер дело за које се гони није кривично дело или да поступак обустави због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења“;

Окривљени АА лично „као бранилац самом себи“, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1), став 2. и став 4. ЗКП, одредбе члана 74. ЗКП, члана 438. став 1. тачка 1), тачка 9) и став 2. тачка 1) ЗКП, уз предлог Врховном касационом суду да „усвоји поднети захтев, те да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновно суђење са налогом да окривљеног ослободи од оптужбе или да поступак обустави због наступања апсолутне застарелости или да побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи, јер дело за које се гони није кривично дело или да поступак обустави због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења“.

Врховни касациони суд је, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, након достављања примерка захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, одржао седницу већа, у смислу члана 490. ЗКП, о којој није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, налазећи да њихово присуство седници већа није неопходно и да није од значаја за доношење одлуке, на којој седници је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев поднет, те је по оцени навода и предлога у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Зденке Кричковић, није основан.

Поднетим захтевом браниоца окривљеног, адвоката Зденке Кричковић се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1), тачка 2) и тачка 3) ЗКП уз образложење да је исте повреде учинио суд када је у редовном кривичном поступку применио закон који се није могао применити - одредбу члана 369. став 1. КЗ, јер је неповољнији по окривљеног (са запређеном казном затвора од шест месеци до пет година) уместо, по окривљеног повољнији, Закон о тајности података којим је у члану 98. став 1. у вези са чланом 53. и 54. истог закона предвиђено и санкционисано одавање службене тајне и то казном затвора од три месеца до три године. Надаље, бранилац из ове повреде кривичног закона изводи

битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, налазећи да је у том случају 16.02.2016. године наступила апсолутна застарелост кривичног прогона, те битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 483. став 1. тачка 9) ЗКП односно прекорачење оптужбе.

Врховни касациони суд ове наводе оцењује као неосноване, полазећи од следећег:

Наиме, чланом 1. Закона о тајности података је прописан „предмет закона“ наводима: „Овим законом уређује се јединствен систем одређивања и заштите тајних података који су од интереса за националну јавну безбедност, одбрану, унутрашње и спољне послове Републике Србије, заштите страних тајних података, приступ тајним подацима и престанак њихове тајности, надлежност органа и надзор над спровођењем овог закона, као и одговорност за неизвршавање обавеза из овог закона и друга питања од значаја за заштиту тајности података“.

Одредбом члана 8. Закона о тајности података је предвиђено: „Као тајни податак може се одредити податак од интереса за Републику Србију чијим би откривањем неовлашћеном лицу настала штета, ако је потреба заштите интереса Републике Србије претежнија од интереса за слободан приступ информацијама од јавног значаја. Подаци из става 1. овог члана односе се нарочито на: 1) националну безбедност Републике Србије, јавну безбедност, односно на одбрамбене, спољнополитичке, безбедносне и обавештајне послове органа јавне власти; 2) односе Републике Србије са другим државама, међународним организацијама и другим међународним субјектима; 3) системе, уређаје, пројекте, планове и структуре који су у вези са подацима из тачке 1) и 2) овог става; 4) научне, истраживачке, технолошке, економске и финансијске послове који су у вези са подацима из тачке 1) и 2) овог става.

Кривично дело из члана 98. став 1. Закона о тајности података чини: „ко неовлашћено непозваном лицу саопшти, преда или учини доступним податке или документа која су му поверена или до којих је на други начин дошао или прибавља податке или документа, а који представљају тајне податке са ознаком тајности „интерно“ или „поверљиво“, одређене према овом закону.

Врховни касациони суд налази да су подаци који су предмет овог кривичног поступка - подаци који представљају службену тајну - лични подаци и подаци из казнене евиденције, односно подаци који се односе искључиво на појединца као физичко лице и они представљају службену тајну у смислу члана 136. став 2. тачка 1. Закона о полицији („Службени гласник РС“, број 101/2005 ... 64/2015), сада прописани у одредбама о стандардима полицијских поступака у члану 33. став 1. тачка 10. и члану 40. став 1. Закона о полицији („Службени гласник РС“, број 6/2016) у вези са чланом 102. став 2. Кривичног законика и чланом 10. став 1. и 2. Правилника о казненој евиденцији („Службени лист СФРЈ“, број 5/79), односно то су подаци који су законом одређени као поверљиви, а ради се како је већ наведено о подацима из казнене евиденције за физичка лица. Ови подаци не спадају у круг тајних података који су од општег интереса за Републику Србију и друштво - који су заштићени и санкционисани Законом о тајности података.

Надаље, извршилац кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података је опредељен речју „ко“ која има много шире значење од извршиоца кривичног дела из члана 369. став 1. КЗ који се искључиво односи на службено лице. Окривљени АА је као самостални полицијски инспектор МУП-а РС ПУ ..., задужен за сузбијање привредног криминалитета у областима унутрашњег робног промета, угоститељства, саобраћаја и ванпривредних делатности, управо имао својство службеног лица.

У чињеничном опису дела датом у изреци првостепене пресуде је утврђено да је окривљени АА, између осталог, „... као службено лице, самостални полицијски инспектор МУП РС ПУ ... неовлашћено другом - ББ, предао податке који представљају службену тајну - личне податке и податке из казнене евиденције за ВВ и још пет лица, те је ББ добијене податке који представљају службену тајну употребила тако што их је прикључила кривичној пријави чији један примерак је предала 16.02.2010. године МУП-у РС Београд, а други примерак је предала 17.02.2010. године МУП-у РС - Кабинету министра у Београду, свестан значаја и забрањености свог дела, способан да управља својим поступцима, чије извршење је хтео ...“. У изреци првостепене пресуде су на тај начин назначене све чињенице и околности које представљају законска обележја кривичног дела одавање службене тајне из члана 369. став 1. КЗ, за које је окривљени АА оглашен кривим побијаним правноснажним пресудама, како објективне околности које се односе на саме радње извршења окривљеног, тако и субјективне околности које се односе на урачунљивост и умишљај окривљеног. На наведени начин окривљени АА је применом закона који се може применити правноснажно оглашен кривим и осуђен за извршено кривично дело одавање службене тајне из члана 369. став 1. КЗ. Из наведених разлога, супротни наводи у захтеву браниоца окривљеног да је у редовном кривичном поступку повређен кривични закон из одредбе члана 439. тачка 1), тачка 2) и тачка 3) ЗКП су оцењени као неосновани. Следствено томе неосновани су и наводи о постојању битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, на које се указује, одмах након истакнутих повреда кривичног закона, а које су непосредно повезане у овом случају са питањем постојања кривичног дела и правне оцене.

У предметном захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зденке Кричковић, указује се и на повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП која је чланом 485. став 4. ЗКП предвиђена као разлог за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца.

Међутим, бранилац окривљеног АА, осим формалног позивања на законску одредбу из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП не опредељује доказе на којима се по одредбама ЗКП побијане пресуде не могу заснивати.

Како је Врховни касациони суд, приликом одлучивања о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, везан разлозима из члана 485. став 1. у вези става 4. ЗКП, те делом и правцем побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости како је то изричито прописано чланом 489. став 1. ЗКП, то значи да суд одлучујући по захтеву за заштиту законитости, уколико разлози и повреде закона нису изричито наведени нема законских овлашћења да по

службеној дужности тумачи и оцењује о којој се повреди закона ради, те је оцењено да захтев у наведеном делу нема законом прописану садржину.

Захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног адвоката Зденке Кричковић се указује и на повреду одредбе члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП (јер су разлози пресуде противуречни изреци, те пресуда нема разлога ...), а Врховни касациони суд налази да се, без нумеричког означавања, захтевом такође указује и на повреду одредбе члана 462. став 3. ЗКП (јер првостепени суд није расправио спорна питања на која је указао другостепени суд у својој одлуци), члана 506. и члана 68. став 1. тачка 3) и 4) ЗКП (јер је главни претрес одржан у одсуству браниоца окривљеног чиме је окривљеном повређено право на одбрану).

Међутим, како наведене повреде не спадају у круг повреда које представљају законске разлоге за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, прописане чланом 485. став 4. у вези става 1. ЗКП, поднети захтев је, у овом делу, оцењен као недозвољен и одбачен.

Захтев за заштиту законитости окривљеног АА, поднет лично, је недозвољен.

Одредбом члана 482. став 1. Законика о кривичном поступку прописано је да против правноснажне одлуке јавног тужиоца или суда или због повреде одредаба поступка који је претходио њеном доношењу, овлашћено лице може поднети захтев за заштиту законитости под условима прописаним у овом Законнику.

Одредбом члана 483. став 1. ЗКП прописано је да захтев за заштиту законитости могу поднети Републички јавни тужилац, окривљени и његов бранилац, а чланом 483. став 3. ЗКП предвиђено је да захтев за заштиту законитости окривљени може поднети искључиво преко браниоца.

Дакле, из цитираних законских одредби, јасно произлази да је окривљени овлашћен да поднесе овај ванредни правни лек - захтев за заштиту законитости, али да то може учинити искључиво преко браниоца.

Имајући у виду наведено, те чињеницу да је у конкретном случају окривљени АА захтев за заштиту законитости поднео лично, при чему је Врховни касациони суд имао у виду да је окривљени сада адвокат, на шта по Законнику о кривичном поступку окривљени нема овлашћење, Врховни касациони суд је нашао да је захтев недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредаба члана 30. став 1. Закона о уређењу судова, применом члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник,
Олгица Козлов, с.р.

Председник већа-судија,
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић